

Mg. Borivoje Dimitrijević
1113 Ljubljana
[REDACTED]
tel. [REDACTED]
Slovenija

Ljubljana, 22 oktobra

1999.

Poštovani gospodine Šuvar,

Pre svega moram da Vam se izvinem, prvo, zbog oslovljavanja - ne znam da li ste ostali pri druže, pa sam se odlučio za gospodine - važna je suština a ne forma, i drugo, zbog toga što Vam kao nepoznat pišem. Pratio sam koliko sam mogao Vaše intencije u bivšoj Jugoslaviji (u školstvu) kao i današnje u pogledu zadržavanja socijalizma kao ideje humanizma ljudskog društva. Jedan ste od retkih viših partijskih rukovodilaca (ako ne i jedini) koji posle poloma raznih "socijalističkih" društva još veruje u tu ideju. Budući da i ja verujem u nju to mi je dalo slobodu da Vam pišem. Nadam se da će moje pisanje nešto pridoneti Vašim naporima ponovne afirmacije socijalizma i socijalističkog društva.

Radi razumevanja moje pobude da Vam pišem dozvolite mi da Vam se pre svega predstavim.

Dobrovoljni sam učesnik NOB-a (oficir i ratni invalid). Po demobilizaciji 1945. postao sam neki rukovodilac SKOJ-a rasinskog sreza. Potom na fakultetu sam opet bio neki rukovodilac. Partiju sam napustio 1951. i nisam se više natrag nikada vratio. Iako sam napustio partiju nisam se odrekao svojih marksističkih ubeđenja. Marksizam nisam prihvatio iz klasnih pobuda (moj otac je bio jedan od najbogatijih ljudi Kruševca, ali levo orijentisan?!) već iz ubeđenja da zagovara čovečno - generičko društvo. Budući da sam komunistički pokret prihvatio razumom a ne emotivno, zbog toga sam čitao i pročitao, uglavnom, sve što je štampano na našem jeziku iz opusa nosioca ideje socijalizma Marksa, Engelsa, Lenjina i dr. (Dok sam bio

u partiji završio sam i neke partijske škole). Po diplomiranju 1951. pa do penzije bio sam dobrim delom neki rukovodilac. Kao direktor imao sam prilike da neke svoje postavke o samoupravnoj socijalističkoj organizaciji praktično proverim.

Dokora je problem socijalizma, odnosno čovečnosti ljudskog društva, za mene bio organizacioni problem dotičnog društva. Zbog toga sam sam proučavao organizaciju našeg, jugoslovenskog samoupravnog društva i uopšte organizaciju. Idući tim putem počeo sam 1966. da pišem knjigu o socijalističkoj organizaciji. Kada sam napisao jedno stotinak strana video sam da mi dosta manjka znanja iz te oblasti i da ja to neću moći sam sistematski da savladam pa sam se odlučio da upišem dve magistrature: na Ekonomskom fakultetu - Organizacionu analizu, a na Mašinskom - Nauku o organizaciji. Svoj nesuđeni doktorat: >Analiza poslovanja preduzeća pomoću ukupnog kvaliteta ekonomije: produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti<, napustio sam na polovini praktičnog dela jer sam uvideo da nikome to u ondašnjoj Jugoslaviji nije trebalo!

Imao sam nameru da tu knjigu o organizaciji završim kao penzioner. Međutim, pobuđen veoma neozbiljnim i neutemeljenim prikazivanjem uzroka krize socijalizma i raspada takozvanih real - socijalističkih država od strane kompetentnih naučnika i političara (koje, izgleda, život nije ništa naučio), prihvatio sam se jednog sasvim drugog posla da napišem knjigu pod radnim naslovom: >Destruktivno društvo i njegovi prijatelji<, odnosno u podnaslovu: >Imali spasa prirodi i čoveku?< (Knjigu sam završio 1996. i u prvoj redakciji ima 840 strana. Šaljem Vam disketu pisanu u WRITE-u, jer se nadam da će Vas, možda, zainteresovati). To nije kritika Poperove knjige >Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji<, niti je kritika marksizma. Uopšte to nije kritika, a ni naučno delo. To je jednostavno samo prikaz šta su drugi rekli tj. napisali o destrukciji društva, kao i šta se je dosada pokušalo, odnosno uradilo, na skretanju ljudskog društva sa puta destrukcije. U toj knjizi moja je samo kompozicija tih prikaza i predlog šta da se radi da bi se ljudsko društvo izvuklo iz destrukcije. Taj predlog je zasnovan na osnovu mog sagledavanja gde se dosada grešilo kao i moga iskustva iz prakse. Kao što ćete videti iz daljeg izlaganja to je sasvim drugačiji pristup posmatranja tog problema od dosadašnjih pristupa. Umesto dosada primenjivane determinističke i istorijske metode primenio sam teoriju sistema i dosada poznatu istoriju čoveka i njegovog društva davajući svemu, po savetu Konfučija, pravo ime i koristeći Gausovu krivu prirodne raspodele frekvencija ma kakvih događaja. **Na osnovu takvog sagledavanje problema skretanja ljudskog društva sa puta destrukcije dao sam u knjizi svoj skoro detaljno razrađeni predlog skretanja (oko 300 strana). Po tom konkretnom predlogu se veoma jednostavno prelazi**

na generičko društvo i >čovečanstvo veoma lako pređe iz predistorije u istoriju<, bez krvi, ubijanja, genocida i ma kakvih revolucija. Kao što vidite to je veliki paradoks prema onome što se dosada događalo sa socijalističkim revolucijama.

Svestan sam toga da je ovakva vrsta knjige posao socijaloga, odnosno socijalogije kao nauke. Svestan sam manjkavosti svog prilaza jer je moje obrazovanje tehničke prirode pa zato namena ove knjige nije naučnost već da druge pobudi, naročito socijaloge (što je bolje od pisanja dnevnika), da naučno obrade probleme destrukcije ljudskog društva.

Verovatno ste već pomislili da Vas gnjavim sa ovim, ali nadam se da će Vas to zainteresovati kada Vam iznesem svoju pobudu za održavanje ideje socilizma i svoje obraćanje Vama.

Moja pobuda je lična i emotivna. Ja sam iz generacije 1941, kruševačke gimnazije koja je imala ravno 150 petnaestogodišnjaka u pet odeljenja. Kada smo se prebrojali 1946. godine manjkalo nas je 59 - dva odeljenja. Nijedan nije umro prirodnom smrću. Kada su se polomila kola socijalizma - kada se desilo ovo što se desilo - s obzirom na svoja ubeđenja - morao sam da se preupitam i da zatražim odgovor: zašto se izginulo?!

Gde se pogrešilo? U samoj ideji, ili u sprovođenje iste? Ko je pogrešio? Marks i Engels? Ili tkz. nastavljači? Ili i jedni i drugi ? Pa ako je tako - gde su pogrešili?

Da je kapitalizam asocijalan, kao i da treba zaustaviti dalje kretanje u destrukciju ljudsko društvo nisam uopšte posumnjao. U ono što sam posumnjao je bilo to da nešto nije u redu sa praktičnim sprovođenjem ideje socijalizma u zemljama gde je pobedila socijalistička revolucija, odnosno gde su komunisti oružjem nametnuti.

Zbog toga sam prvo uzeo da još jedared preispitam šta su Marks i Engels govorili o socijalizmu pa potom šta su od toga uradili navodni nastavljači marksizma. Posebno sam obratio pažnju na razna naša jugoslovenska pisanja o krizi socijalizma - veliku pažnju sam posvetio autobiografskim izdanjima naših vodećih revolucionara. Tako sam po šesti put čitao >Anti- Diringa< budući da je tu najviše pisano o socijalizmu (jedan naš uvaženi profesor na Ekonomskom fakultetu napisao je o robnoj proizvodnji u socijalizmu knjigu od skoro 300 strana da nijedared nije pomenuo ovo delo Engelsa?!). Potom sam se po prvi put upoznao šta je Marks rekao o socijalizmu u Grundrise-u. Čitajući ne samo to nego i druga dela imao sam nameru da napišem knjigu o zabludama pa sam ih pokušao da sistemartizujem u 5 oblasti. Posle pete ili šeste knjige tako razmatrane imao sam preko 350 zabluda pa sam postavio pitanje da li su to uopšte zablude, ili je nešto drugo?

Moj zaključak je bio da oni koji su osvojili vlast nisu znali šta treba dalje da rade pa su radli svašta!!! Izginulo se zbog vere da će osvajanjem vlasti socijalizam sam po sebi da se ostvari samo treba uvesti plansku privredu?! Pošto je ta vera u praksi propala onda je to bila samo proklamacija. Vera kao vera ako se ne ostvari je utopija! Utopija i nauka žive na različitim planetama. Pošto ta vera nije ostvarena onda se uzalud izginulo! I ne samo to: komunističke partije koje su vodile te revolucije umesto revolucije i skretanje ljudskog društva sa puta destruktivizma izvršile su genocid nad vlastitim narodom! Na žalost to je gorka istina!

Ono što me je iritiralo je zaključak da se izginulo uzalud kao i da sam i ja mogao isto tako da budem pokopan sa verom da će ostvareiti ideja za koju sam se borio. S obzirom na moje klasne poreklo još više me je pogađalo to da sam se borio na pogrešnoj strani! Imao sam pre Revolucije kapitalizam, pa nisam trebao da danas ponovno dolazim do njega posle toliko ubijanja i petljancija!

Pisanje ove knjige je rezultat moga zajlkučka da treba prekinuti sa takvim socijalnim revolucijama i reći budućim generacija šta treba da urade ako iskreno žele da sprovedu revoluciju i skrenu ljudsko društvo sa puta destruktivizma. Želeo bih da ovo ne bude samo moja oporuka sadašnjim i budućim generacijama već i od strane još živih revolucionara propale jugoslovenske socijalne revolucije. Prema tome to je oporuka i Vašoj generaciji!

Kada mi je bilo jasno da treba napisati oporuku nisam smatrao da sam ja taj koji bi trebao da je napiše. Smatrao sam (a i danas smatram) da moje znanje nedovoljno za to i da se mora tu pojaviti neko sa više autoriteta - neko od nauke, pojedinac ili ustanova, jer bi imali autoritet, koga ja na žalost nemam.

Da bi nekoga ozbiljno pokrenuo uradio sam sledeće. Prvo, pre raspada Jugoslavije napisao sam jedno pismo od šestdesetak strana, koje sam nazvao >otvorenim< i kao član boračke organizacije poslao sam ga svim osam organizacijama boraca NOB-a. Smatrao sam da su oni najkompetentniji da kažu zašto su se borili. Drugo, poslao sam ga svim vodećim listovima u zemlji. Treće, posebno sam pozvao Milovana Đilasa kao borca da se isprave greške Revolucije i njegovog deklarisanja da je socijalizam neminovnost. Isto tako sam pozvao i Tempa koji išao svuda po Jugoslaviji i držao predavanja pozivajući narod u novu revoluciju(?!).

Od svih tih poziva je rezultat sledeći: (1) Nijedna boračka organizacija se nije javila, valjda su se pitali ko je ovaj borac nama nepoznat a mi imamo već svojega a la Miloševića. (2) Od listova se javilo jedino >Delo< i tražilo da fragmetarno objavi to otvoreno pismo što nisam dozvolio jer bi izgubilo smisao. Ostali su ćutali i držali se onih koju imaju neki autoritet. (3) Đilas se javio i rekao da se time ne bavi a Tempo

nije našao zashodno da se javi - verovatno se pitao ko je taj Dimitrijević drzak da mi se obrati i iznese svoja ubeđenja!

Napisao sam ranije da moja knjiga nije kritika nego rezultat vlastitog kritičkog saznanja. Želim da Vam to kritičko saznanje iznesem u što kraćem obliku jer mislim da je za Vas i Vašu partiju interesatno.

Po mom dubokom ubeđenju (moram da Vam napomenem da ja razlikujem ubeđenje od mišljenja u tom smislu što se ubeđenje napada i brani, a mišljenje niti se napada niti brani, pa Vas molim da tako prihvatite u daljem izlaganju) osnovna greška kod nastavljača je u tome što su prihvatili zdravo za gotovo razna mišljenja Marksa i Engelsa o socijalizmu. Ono što moramo svi da shvatimo a što su morali i nastavljači da shvate je da Marks i Engels nisu teoretičari s o c i j a l i z m a već kapitalizma. Dalje, da oni sebe smatraju naučnicima pa iz tih razloga nisu hteli da tvrde šta je nešto ako to ne postoji. Ta moja tvrdnja je očita u Anti-Diringu. Ali su zato oni ulazili u diskusiju kada se govorilo o socijalizmu, pobijajući tvrdnje drugih da je nešto socijalizam. Zato se nigde neće naći i najmanja tvrdnja od njihove strane šta je socijalizam, ali će se zato naći šta nije. Profesor Branko Horvat je sistematizovao preko 200 definicija socijalizma, pa ako ima toliko definicija, mislim da ćete složiti sa mnom, ne postoji definicija socijalizma!

Međutim u Grundrise-u je Marks je rekao šta bi bio socijalizam i tu se da izvući desetak njegovih stavova šta je, odnosno, šta nije socijalizam. Upozoravali su da se mora svemu kritički, naučno prilaziti. Dalje, da njihovi zaključci nisu dogme, odnosno da saznanje o ljudskom društvu nije apsolutno kao i da se teorija mora potvrditi u praksi.

Nastavljačima marksizma je bilo teško da se snađu u opusu Marksa i Engelsa od preko 200 000 strana (mislim da bi to bilo teško i samiim autorima). Tako je rukopis Grundrise-a pronađen tek tridesetih godina ovog veka. Dakle, dotle nije bio dostupan nastavljačima. Da je bio sigurno bi se drukčije postupalo od strane glavnog nastavljača Lenjina a i od drugih nastavljača. Ako te nastavljače možemo da opravdamo do pronalaska Grundrise-a , posle toga ne , makar se isti zvao i Mao Ce Tung (kulturna revolucija je napačni odgovor na negativne posledice razvoja socijalizma u Kini). Isto tako ne bilo poloma realsocijalizma i našega samoupravnog a i ne bi bilo potrebno da Vam pišem i oduzimam vreme.

Ono osnovno što je rečeno u Grundrise-u je >da socijalizam nije ideal kome treba težiti već promena oblika i stanja društva<. Tom postavkom je, po meni, Marks negirao svoj determinizam i istoricizam jer je time rekao da se to odnosi na sva ljudska društva i da je glavni nosilac tog problema čovek a ne produkcionni odnos.

Produkcioni odnos, društveno biće čoveka, je rezultat podele rada i raspodele tog rezultata, odnosno, način prisvajanja nekog dobra i zavisio je od čoveka. Jasno je da su oblik i stanje posle rasturanja roda kao osnovnog društva čoveka uglavnom silom nametani., što je Vama dobro poznato pa da ne duljim dalje.

Ostale Marksove stavove koje sam našao u Grundrise-u dao sam u delu te moje knjige u poglavlju >Šta su htele pojedine religije< (str.480) jer sam marksizam nastavljača svrstao u veru - u utopiju. Da je to vera u pitanju prvo mi se skrenuo pažnju Leo Mates u svojoj knjizi >Na marginama socijalizma< a polom socijalizma je potvrdio taj njegov zaključak pa sam ga i ja prihvatio - kao što sam ranije napisao - da je svaka vera (i ne samo vera) utopija ako se ne ostvari. Pa i Vaše verovanje da ćete uspeti u svoj ideji socijalizma, ako se ne ostvari biće utopija!

Pobuda da Vam se obratim leži baš u tome da se ne desi to. Ne želim, a verujem ni Vi ne želite, da se istorija ponovi. Da se to ne desi Vi imate sve uslove. Imate partiju, imate program koji, i ako ste mi obećali, na žalost do danas nisam dobio.

Želeo sam da vidim vaš program i da ga uporedim sa mojim kojeg sam obradio u V-om delu moje knjige. Kako to nisam bio u mogućnosti, to ću ukratko dati suštinu mojeg programa i šta sam ja dosada činio.

Prema mom dubokom ubeđenju jedino je NAUKA ta koja može da skrene sadašnje ljudsko društvo sa puta destrukcije i "nedođije". Iz dosadašnje istorije ljudskog društva nauka to može da uradi samo ako se, prvo, politički organizuje i osvoji vlast, i drugo, ako se potom organizuje kao mozak društva i preuzme u podeli rada ulogu, skoro stoposto anlogno, koju ima mozak kod bića faune.

Ova ideja nije moja, to je još Platon u svojoj Državi izneo. Kako Vam je poznato dok je bila ideja svi su ga hvalili, a kada je hteo da je sprovede, malo je trebalo da završi kao rob.

Verovatno ćete postaviti pitanje: Zašto ja, odnosno moja partija? Zašto to ne uradi neko drugi, neka druga partija koje se poziva na marksizam, njegovu humanost i sl.?

Da Vam kažem da niste prvi kome se obraćam.

Prvo, ja sam taj predlog poslao u Sloveniji i Srbiji skoro svim partijama iole levo orijentisanim- partijama koje plediraju na humanost, odnosno na socijalnost. Od njih se samo jedna javila - NKPJ. dok je istu vodio akademik R. Vešović. Stupili smo u pismeni i lični kontakt jer je bio zainteresiran za ideju. U međuvremenu su ga odstranili i napravili program koji ponavlja greške svih navodnih nastavljača marksizma, naročito Staljina. Na moju kritiku njihovog programa da padaju u istu

grešku, tj. da ne znaju šta treba uraditi kada osvoje vlast, nisu se ni odzvali. Izgleda - i dalje im je ostalo bitna vlast a ne destrukcija ljudskog društva. Isto sam poslao i JUL-u, na ruke njenog tvorca, socijaloga g-đe M.Marković. Naravno, od toga ništa, ni jedne jedine reči. Verovatnom ista boljka kao kod ostalih koji žele samo vlast.

Drugo, poslao sam ponudu rukopisa za štampanje preko 80 izdavačkim kućama i samo su se 4 odazvale, od koje je jedna zatražila rukopis i do danas ništa od toga nije bilo.

Treće, ja sam ovde u Sloveniji pokušao da osnujem stranku >Zajednica ljudi - pokret za čoveka< i potrošio jedno 5 hiljada maraka. Gajio sam iluzije da će nešto učiniti "srpsko govoreći Slovenac"!

Prošlo i sadašnje društvo, pa i naše društvo, zanemaruje nauku, ako ne donosi profit.. Zamislite šta bi bilo sa čovekom i njegovih 60 bilijardi kooperirajućih ćelija kada bi mozak stalno molio za svoj opstanak. Kao što Vam je poznato, kod živih bića u prirodi je tako: mozak mora uvek da ima dovoljno hrane i poslednji umire u sistemu živog organizma. Na žalost, nikome na vlasti u ovom belom svetu ne pada na pamet da nauku pretvori u mozak društva jer bi ostao bez "pljačke" - profita! Važnije je ta pljačka, nego propast sveta. Vi dobro znate da od sto ideja da se ljudima olakša opstanak i da nešto novo, jedva 5 to uspeju jer donose profit, ostale propadnu iako dobar deo njih bi ekološki zaštitio prirodu i olakšao opstanak ostalim živim bićima.

Postavljam pitanje: Nije li krajne vreme da nauka uzme svoje mesto koje joj pripada i konačno započne da skreće sa puta destrukcije ovo naša društvo. Neko mora biti prvi! ako se želi da ta ideja ne ostane utopija. Zašto to ne bi bili Vi? Uspeh u tome doveo bi Vas, a i Hrvatsku, u istoriju socijalističkog društva - odnosno ljudskog društva!

Molio bih Vas da razmiliste o mom predlogu i bio bih srećan da nešto preduzmete u tom pogledu. Ako smatrate da treba da se sretnemo spreman sam gde god želite.

Svestan san nedostataka ove moje knjige. Treba mnogo šta izbaciti i nešto dodati, naročito deo kako se manipuliše ljudima. Ako mi život dozvoli, pokušaću da ispravim uočene nedostatke.

U prilogu Vam šaljem knjigu na kaseti pisanu u Write-u kao i sadržaj knjige radi orijentacije. O partiji - stranci : >Zajednica ljudi - pokret za čoveka< je napisano u poglavlju "Šta da se radi?" Kao što ćete videti, veliki deo knjige sam posvetio čoveku kao determinanti društva jer vlast s njime najviše manipuliše.

Nadam se da Vam nisam mnogo oduzeo vremena.

Primite izraze mog poštovanja,

Mg. Borivoje Dimitrijević
1113 Ljubljana
Ptujska 22
tel.(061) 343 277
Slovenija

Ljubljana, 7.oktobra 1997.

Poštovani družo Ambasadore!

Slobodan sam da Vam kao nepoznat pišem i oduzmem nešto od Vašeg dragocenog vremena iz jednog osnovnog razloga. Taj razlog je što mi nije svejedno šta se dešavalo i šta se još dešava u zemljama socijalizma, pa i u Vašoj. Najmanje što bih želeo je da se Vašoj zemlji i partiji desi ono što se nama desilo u Jugoslaviji a i drugima. Ono što me zabrinjava da je velika analogija između naših dva puta, pa ne bih želeo da završite kao i mi i time da ideja socijalizma bude konačno zakopana. To je osnovni motiv zašto Vam pišem.

U prilogu Vam šaljem disketu moje knjige o >Destruktivnom društvu i njegovim prijateljima< pisanu na srpskom jeziku koja nije kritika marksizma ili kapitalizma, već opšte posmatranje ljudskog društva i ulogu čoveka u njemu, počevši od nastanka žive materije do današnjih dana. Pri tom razmatranju sam koristio sasvim druge metode od običajenih kojim su se služili Marks, njegovi nastavljači i drugi. Umesto determinizma i istoricizma, služio sam se metodom sistema i istorijom i došao do sasvim drugih zaključaka. Mislim da bi ovo koristilo Vašim partiskim ideolozima koji se bave problemom daljeg kretanja Vašeg društva, pa Vas molim da im to dostavite.(Disketa je pisana u Write-u).

Ko sam i pobudu da pišem takvu knjigu i šta ona sadrži videćete u odštampanom priložima pod naslovom >Umesto pogovora< i >Sadržaj<.

Za razumevanje unapred zahvaljujem.

Primate moj pozdrav i želju u uspehu u Vašim nastojanjima.

S poštovanjem,

